

Opzet onderzoek 213a Gw

— CONCEPT —

<i>Onderwerp van onderzoek:</i>	<i>Treasury</i>
<i>Ambtelijk opdrachtgever:</i>	<i>Vincent Griessler, concerncontroller</i>
<i>Bestuurlijk opdrachtgever:</i>	<i>College van B&W, vertegenwoordigd door de wethouder Financiën, Bob Duindam</i>
<i>Onderzoeker:</i>	<i>Dorine Loman, afd. Concernzaken</i>

Inhoud:

1. Inleiding
2. Doel van 213a-onderzoek
3. Wettelijk kader voor het treasurybeleid
4. Onderzoeksvragen
5. Globale aanpak
6. Planning

Deze onderzoeksopzet is goedgekeurd door:

Ambtelijk opdrachtgever: Onderzoeker:

Vincent Griessler
... september 2011

Dorine Loman
... september 2011

1. Inleiding

Op basis van artikel 213a Gemeentewet (Gw) verricht het college van burgemeester en wethouders "periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur". 'Bestuur' betreft zowel beleid als de uitvoering ervan.

Op 4 maart 2011 heeft het college het onderzoeksplan 2011 vastgesteld, waarin 'treasury' als onderzoeksthema is gekozen.

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's¹.

Deelgebieden binnen de treasurytaak zijn²

- risicobeheer: het beperken van risico's zoals renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's, valuta- en liquiditeitsrisico's.
- kasbeheer: het betalingsverkeer en het beheer van de geldstromen op korte termijn.
- financiering: het beheer van gelden op lange termijn via uitbetalingen en/of leningen.

2. Doel van 213a-onderzoek

Op basis van art. 213a Gw is (ook) in Woerden de 'Verordening voor periodiek onderzoek door het college (etc.)' vastgesteld, waarin als definities zijn opgenomen:

Doeltreffendheid: de mate waarin de gewenste prestaties en de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid daadwerkelijk worden behaald.

Doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties en de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen, of met de beschikbare middelen zo veel mogelijk resultaat wordt bereikt.

Een 213a-onderzoek dient zich op beide aspecten te richten. Onderzoek naar *doeltreffendheid* heeft betrekking op de doelen en resultaten die geformuleerd zijn in programmabegroting, beleidsnota's etc. Onderzoek naar *doelmatigheid* is primair gericht op middelenbeheer en de organisatie van het werk: werkprocessen, taken en verantwoordelijkheden, formatie, informatievoorziening en dergelijke.

3. (Wettelijk) kader voor het treasurybeleid

Art. 212 Gw legt gemeenten op om een verordening vast te stellen waarin "de *uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie*" staan. Dit is de zgn. financiële beheersverordening. Op basis van deze verordening (art. 13) zijn in Woerden de beleidskaders voor de invulling van de treasurytaken vastgelegd in een treasurystatuut (vastgesteld door de raad), en zijn nadere regels over de uitvoering en de organisatie ervan vastgelegd in een uitvoeringsbesluit treasury (vastgesteld door het college).

Daarnaast schrijft art. 18 van de financiële verordening voor over welke onderwerpen het college verslag moet doen bij de begroting en de jaarstukken, waaronder ook een aantal treasury-onderwerpen.

¹ Bron: raadsvoorstel bij vaststellen Treasurystatuut Woerden 2010 (10R.00201)

² Bron: Treasurystatuut Woerden 2010

4. Onderzoeksvragen

Hoofddoel van onderzoek is cf. de Gemeentewet:

Inzicht krijgen in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van het treasurybeleid in de praktijk.

In de vorige paragraaf is aangegeven dat de kaders voor het treasurybeleid worden gevormd door het treasurystatuut en het uitvoeringsbesluit. Het onderzoek zal zich derhalve primair richten op de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoering van het treasurystatuut en het uitvoeringsbesluit.

In combinatie met de drie deelgebieden van treasury (zie Inleiding) zijn er zes mogelijke onderzoeksterreinen:

Deelgebied treasury	Doeltreffendheid (realiseren doelstellingen)	Doelmatigheid (beperkte inzet middelen)
Risicobeheer		
Kasbeheer		
Financiering		

Voor elk van deze onderzoeksterreinen kunnen de volgende vragen worden gesteld:

1. welke beleidsdoelstellingen zijn er? zijn te bereiken resultaten smart geformuleerd? in hoeverre zijn doelen en resultaten dekkend voor het deelgebied?
2. worden doelen en resultaten behaald? hoe wordt dit gemeten? hoe wordt gerapporteerd en aan wie?
3. wie stuurt bij, en op welke wijze, als doelen of resultaten niet of niet tijdig worden bereikt?
4. welke uitvoeringsregels zijn er? hoe is het uitvoeringsproces ingericht? is er een (planmatig) uitvoeringsprogramma en bijbehorend werkproces? worden deze nageleefd?
5. zijn verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in het uitvoeringsproces duidelijk en vastgelegd? worden deze nageleefd? (o.a. *functiescheiding, besluitvorming*)
6. welke middelen en instrumenten zijn beschikbaar om de doelstellingen te bereiken en hoe worden deze benut? zowel inhoudelijk (bv. in de vorm van overeenkomsten met dienstverleners, geldverstrekkers etc.) als organisatorisch (medewerkers, scholing, hulpmiddelen, uitvoeringsbudget)

Door het (laten) beantwoorden van deze vragen zal een beeld worden verkregen van de mate waarin op het gebied van treasury

- a. de principes van plan-do-check-act worden toegepast,
- b. doeltreffendheid en doelmatigheid wordt nagestreefd en bereikt

5. Globale aanpak

Het onderzoek zal bestaan uit bureau-onderzoek, interviews en een aantal case-studies van handelingen/activiteiten die in het kader van de treasuryfunctie zijn uitgevoerd.

Op basis van de bevindingen worden conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd.

Een en ander vindt plaats in overleg met de afdelingsmanager Ondersteuning. De bedoeling van het onderzoek is niet primair om te confronteren, maar om het verbeterpotentieel maximaal te benutten.

Treasury is ook onderwerp van de verbijzonderde interne controle m.b.t. rechtmatigheid. Volgens het internecontroleplan 2011 wordt treasury hierbij elk kwartaal onder de loep genomen. Hoewel rechtmatigheid in een 213a-onderzoek geen expliciet thema is, zijn er wel raakvlakken en wellicht zelfs punten waar beide onderzoeken elkaar overlappen. Dit zal worden afgestemd met de medewerker die belast is met interne controle.

6. Planning

Activiteit	Resultaat	Tijdsbesteding onderzoeker	Datum gereed
a. Informatie verzamelen, inlezen, onderzoeksplan maken, interviews plannen	Achtergrondinformatie beschikbaar, onderzoeksplan vastgesteld door opdrachtgever	16 uur	23-8-2011
b. Eerste ronde interviews (incl. voorbereiding en uitwerking)	Inzicht in (de theorie) van de uitvoerings-praktijk	12 uur	Eind sept.
c. Case studies	Theorie getoetst aan de praktijk	16 uur	Eind sept.
d. Verwerken interviews en case studies	Voorlopige conclusies	8 uur	7/10
e. Tweede ronde interviews (incl. voorbereiding en uitwerking)	Voorlopige conclusies in context geplaatst	12 uur	12/10
f. Conceptrapport incl. aanbevelingen opstellen en voor commentaar naar betrokkenen; evt. nader overleg	Conceptrapport	16 uur	21/10
g. Conceptrapport aanpassen en aanbieden aan college	Definitief rapport, vastgesteld door college	8 uur	26/10 aanleveren, in B&W di. 1/11
h. Bewaken van (en evt. ondersteunen bij) opstellen verbeterplan door de verantwoordelijke afdelingsmanager en besluitvorming daarover		p.m.	1 ^e helft november
i. Onderzoeksrapport en verbeterplan t.k.n. naar raad (via auditcie) en rekenkamer (cf. onderzoeksverordening).		p.m.	Streven: beschikbaar voor auditcie. van 22/11
	Totale inzet onderzoeker	88 uur (11 d.)	

De uitvoering van het verbeterplan, voor zover daartoe daadwerkelijk is besloten door directie, college of raad (afhankelijk van aard van de aanbeveling en/of de benodigde middelen), wordt bewaakt via de managementrapportages (en dus in potentie via de checksessies) en daarnaast zo vaak als wenselijk wordt geacht.